

Overførsel af affald -Klassificering -Myndighedssamarbejde

DAKOFA 4. februar 2019

Johan Vestergaard Paulsen

Indhold:

Klassificeringsspørgsmål

Lidt om affald og transportforordningen generelt

Anmeldepligtigt / ikke-anmeldepligtigt, særligt om landbrugsplastdommen

Opgavefordeling

Styrelse / kommune / politi

Procesrisiko

"det er ikke affald, fordi..."

"...det er penge værd"

"...det kan genbruges"

"...det er ressourcer"

"...det er gylle"

"...det er animalsk biprodukt"

"...det er spildevand" / "...det først bliver affald når det er udledt til kloak"

"...det er biomasse"

"...det er afgiftsfritaget"

"...det stadig er inden for matriklen"

"det er affald, fordi..."

"...den er i stykker"

"...den kan ikke gå gennem et syn"

"...der er udbetalt skrotningsgodtgørelse"

"...dækkene er ulovlige at køre på"

"...det er brugt elektronik"

"...ledningen er klippet af"

"...det bruger ulovlig freon"

"...der er eksportforbud" (fx kompressorer med R12/R22)

Affaldsdefinitionen

-Eksempler på pligt til bortskaffelse

Udtjente køretøjer, som er afleveret til
ophugning

PCB i lysarmaturer

Udløbne sprøjtemidler

**NB! at meget *affald* ikke er omfattet af *affaldsbekendtgørelsen*.
Rigtig mange særregler/lokale bekendtgørelser. Fx:**

- *biomasse*
- *bioaske*
- *Slam til jordbrug*
- *restprodukter (slagge, jord og byggeaffald)*

**Meget *affald* er ikke omfattet af *transportforordningen*.
Ex. affald, som er animalsk biprodukt, er ikke omfattet af forordningen.
Fødevarestyrelsen er kompetent myndighed.**

Anmeldepligtigt affald og ikke-anmeldepligtigt affald

*Anmelde-
pligt*

Hovedregel: Anmeldepligt (prior informed consent)

Undtagelse artikel 18: Fri handel, bilag VII.

- Transportforordningen medfører anmeldepligt på alt hvad der ikke er omfattet af undtagelsen i art. 18.
- Husk Grøn forordning som nogle gange hjemler anmeldepligt alt efter modtagerland.

Generelt om grønlistet affald

Anmelde-
pligt

Kan være meget letgenkendelige rene fraktioner (rent træ, ren plast, rent metal) og kan være komplekse fraktioner af flere blandede materialer.

To formål:

- Ukomplerede fraktioner som det ikke er nødvendigt at anmelde, antagelsen at der eksisterer en "standard" for anlæg, som alle er i stand til at håndtere det. Sammenhæng med homogent, rent råmateriale til genanvendelse, men principielt al nyttiggørelse.
- Ønske om at fremme genanvendelsen af problematiske fraktioner (elektroniske komponenter, køretøjer, dæk, plast, kabler, engangskameraer).

Behandlingsanlæggets kvalifikationer og godkendelser er uden betydning.

Ca. 60-70% af dansk eksport.

Grønlistet affald kan være anmeldepligtigt

Anmelde-
pligt

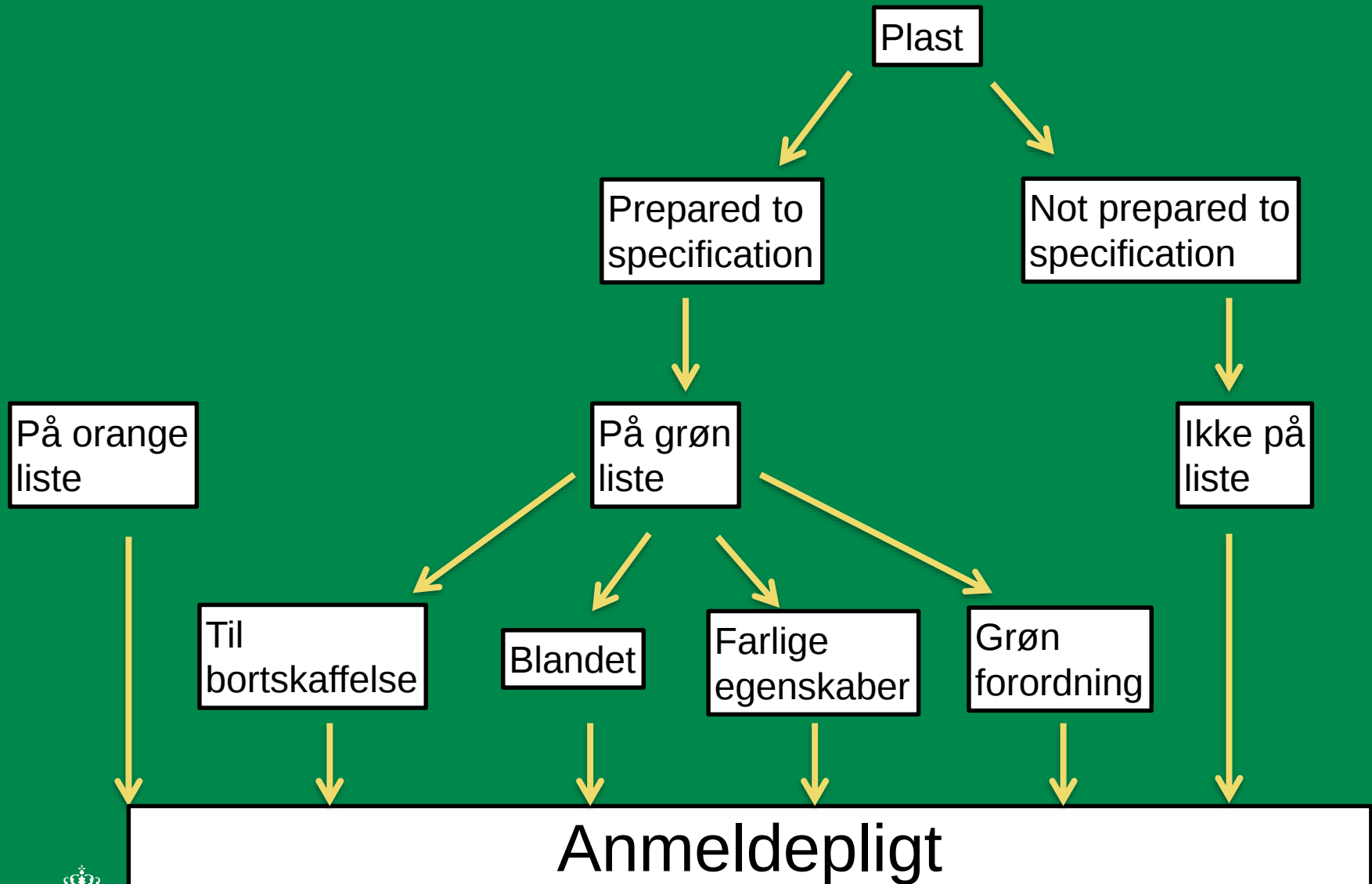
- Hvis blandet (også med grønlistet)
- Hvis bortskaffelse (forurenede grønlistet affald)
- Hvis farlige egenskaber
- Hvis anmeldepligt i grøn forordning
- Hvis slet ikke grønlistet, "ulistet" (hvis et kriterium i listebeskrivelsen ikke er opfyldt, ex. plast som ikke er "prepared to a specification")

Hvis ikke anmeldepligt, så ledsaget af bilag VII, jf. art. 18.

NB "grønlistet" (ikke anmeldepligtigt) kontra "ulistet" (anmeldepligtigt)

Anmeldepligt

*Anmelde-
pligt*

Grønlistet affald, blandet

Anmelde-
pligtigt
grønlistet
affald

- Må ikke bestå af genstande som er en sammensætning af to væsentlige bestanddele, selv om de hver især er grønlistede.
- Omni Metal: Der skal ikke foretages en konkret vurdering.
- Må ikke bestå af to typer af genstande i samme læs.
- Eurec: bevidst sammenblanding har betydning i skærpende retning (trods ordlyd af art. 2):
- HJM: Ingen bagatelgrænse for bevidste sammenblandinger.
- Hver ‘pind’ i en kode er en type for sig.
- Bilag IIIA.

Grønlistet affald, forurennet

Anmelde-
pligtigt
grønlistet
affald

Art. 3

1. Shipments of the following wastes shall be subject to the procedure of prior written notification and consent as laid down in the provisions of this Title:

(a) if destined for disposal operations: all wastes;

- Kan være *forurennet* for så vidt det ikke hindrer miljømæssigt forsvarlig nyttiggørelse
- Reglen om *forurening* stammer fra OECD-beslutningen fra 1989, som kun regulerer nyttiggørelse. Affald som bortskaffes er derfor ikke en del af beslutningens regelsæt.
- Vanskelig i praksis: *Hvad hindrer nyttiggørelse? Nyttiggørelse kan være forbrænding.*
- Ikke at forveksle med blanding, jf. næste slide om "urenheder". Ikke samme historik. EU's blandingsregel er yngre.

Grønlistet affald, "urenheder"

Anmelde-
pligtigt
grønlistet
affald

- Praksisregel, muligvis begrundet i Besiddommen
- Husholdningsaffald mister sin karakter af husholdningsaffald, hvis det er blevet **forsvarligt sorteret** eller separat indsamlet, Beside præmis 33.
- "Urenheder" i flere beskrivelser i den grønne vejledning, bl.a. 5% volumen i metalskrot.
- Ses også hos andre EU-lande, omtale af "contaminants" i et compilation document under Kommissionen:
http://ec.europa.eu/environment/waste/shipments/other_documents.htm
- Industristandarder "specifications", jf. B3010, både et krav og en acceptgrænse.

Landbrugsplastdommen

*Landbrugsplast-
dommen*

Tiltalte:

Modtager plastfolie med op til 30% urenheder. Plastfolien renses maskinelt, ned til mellem 0 og 5 % jord/sten/grus. Svarer til hvad aftagerne af plastfolien vil acceptere. Andre kommuner end Aalborg har ment, at sådan en grad af tilsmudsning er acceptabel på grønlistet affald.

Politiet:

Visuel inspektion viste, at det ikke kun var plast. Stærk lugt af rådden halm.

Aalborg Kommune:

Plastfolie iblandet halm, ensilage, sten og grus. Derfor ulistet. Tog ikke stilling til, om genvinding af affaldet var umuliggjort. Sammenblanding af plast, jord og halm. Blandet affald indeholder en bevidst sammenblanding.

MST:

Plastik skal være rent. Må alene indeholde en overfladisk tilsmudsning efter brug. Må ikke være andre materialer i. Ingen formel procentgrænse. **2% (som fremgår af en EU-vejledning) kan svare til en sådan overfladetilsmudsning.** Forskel på om affald er forurenet eller sammenblandet. En blandet fraktion skal deles op, for at den kan genanvendes.

Forsvaret:

Affaldet var hverken blandet eller forurenet. Ingen kendt definition på, hvilken tilsmudsningsgrad affald må have. Den aktuelle blanding betød ikke, at der skulle bruges 2 indgange på affaldslisten. **Kommunen har sat skøn under regel, da det ikke er undersøgt, om affaldet kunne være nyttiggjort.**

Byretten

Transporten bestod ud over plastfolie af jord og halm. **Affaldet henhørte derfor ikke under en enkelt indgang i bilag III,** og var derfor ikke omfattet af undtagelsen fra anmeldepligten.

Tiltalte:

Kommunerne har ikke direkte omtalt procenter, men de accepterer forskellige procenter af urenheder.

Politiet:

I bedste fald en sammenblanding af flere grønne indgange.

Aalborg Kommune:

Affaldet omfattede B3010 og B3070. Jord er ikke klassificeret. Ikke retningslinjer om en vis tilladt procentdel forurening. Vejede ikke særskilt det som ikke var plastik.

MST:

Urenhederne var for store til, at man kunne sige at det var fraktion B3010. Man må ikke sammenblende forskellige affaldstyper. MST har ingen procent for hvilken grad af urenheder der accepteres. Branchenormer er vist 2 %.

2 dommere udtaler:

Den brugte plastfolie var i sagens natur forurenede med halm og jord. Det var en **uundgåelig forurening af plasten i forbindelse med brugen**, og denne forurening **skulle sorteres fra**. Tiltalte foretog derfor en yderligere rensning, således at forureningen blev nedsat til mellem 0 og 5 %, efter vægt. (...). Kommunen rubricerede læsset med indgangene B3010 og B3070 alene efter visuel besigtigelse, og ud fra den opfattelse, at plastfolien skulle være fri for løs halm, ensilage og jord. Der blev ikke foretaget en vurdering af, hvorvidt forureningen havde et sådant omfang, at genindvinding af affaldet på en miljømæssigt forsvarlig måde var forhindret. Under de omstændigheder er det **ikke bevist, at plastfolien var iblandet mere end en ringe mængde urenheder** i form af jord og halm. De billeder, der er forevist landsretten, viser store mængder af sort landbrugsplast tilsmudset med jord og iblandet **nogle totter af halm**. Sådanne urenheder medfører ikke, at affald til nyttiggørelse falder udenfor forordningens bilag III (den grønne liste), jf. forudsætningsvist indledningen til bilaget og **præmis 34 i EU-Domstolens dom C192/96 Beside**. Herefter, og da det ikke er bevist, at landbrugsplasten var **forurenede med materialer i en sådan udstrækning, at genindvinding af affaldet på en miljømæssig forsvarlig måde var forhindret**, stemmer vi for at frifinde.

1 dommer udtaler:

Lægger til grund, at transporten i det væsentlige bestod af landbrugsplast, men at **plasten var blandet med en ikke ubetydelig mængde halm**. Tiltaltes forudgående **sortering af det blandede affald har derfor ikke været forsvarlig**. Under disse omstændigheder kan halmen efter min opfattelse ikke karakteriseres som et forurenende materiale, jf. indledningen til bilag III.

Grønlistet affald, B3010 plastik, bestemte specifikationer

- **Plastik er kun på listen når det ”opfylder bestemte specifikationer”. Hvad er det?**

Fra Kommissionens FAQ, s. 15:

Separately collected plastic waste from households is not prepared to a specification.

Specifications are e.g. limitation of contaminations (e.g. 2% by weight of non specified plastic or non-plastic material). Further requirements are e.g. “essentially free of dirt, mud, stones”, or “no free flowing liquid”. Current plastic scrap specifications may be obtained or found through or on the websites of organizations such as ISRI and BIR.

Therefore, post consumer plastic waste cannot be assigned as B3010.

Eksempler fra retspraksis - sammenblanding

Landbrugsplastdommen

Case om sammenblanding: plastbøjler / Eurec

I sag 3932/2011 ved Retten i Næstved blev Eurec A/S dømt for at have afsendt ulistet affald uden anmeldelse. Affaldet var plastbøjler (grønlistede) iblandet ca. 5 % pap og lidt papir (begge grønlistede). Sammenblandingen med papet var opstået, da plastbøjlerne var presset i baller uden at være taget ud af deres papemballage først, (...). Byretten udtalte bl.a., at **læsset efter sammenblandingen ikke længere var en enkelt affaldstype**, der var grønlistet, og at dette var gældende uanset formålet med sammenblandingen var at emballere bøjlerne.

Østre Landsret henviste bl.a. til EU-Domstolens sag C-259/05 Omni Metal:

Det fremgår af Omni Metal-sagen, at **transportforordningens regler sonderer mellem affald, som er forurenet med andre materialer, og affald, som består af to materialer. En konkret vurdering er således kun relevant at foretage, når et affaldslæs allerede henhører under én indgang på den grønne liste.** EU-Kommissionen havde gjort gældende, at spørgsmålet måtte afhænge af omstændighederne i hvert enkelt tilfælde, hvilket blev afvist af Domstolen, som udtalte, at den ordning, som er fastsat for grønlistet affald, ikke kan anvendes for affald sammensat af to materialer på den grønne affaldsliste, heller ikke selv om dette muligvis ikke medfører vidtgående risici eller ikke umuliggør en rationel genindvinding af de forskellige omhandlede materialer.

Østre Landsret udtalte, at papemballagen ved sammenpresningen var blevet sammenblandet med plasticbøjlerne i et sådant omfang, at forsendelsen må anses for blandet affald, (...). Landsretten udtalte endvidere, at **bortset fra de tilfælde, hvor affald er forurenet med andre materialer i begrænset omfang, (...), indeholder forordningen, (...), ikke undtagelser** til artikel 3, stk. 1, litra b, nr. iv. Sammenblanding af én type anmeldelsesfrit grønt affald med en anden anmeldelsesfri grøn affaldstype indebærer derfor, at der er tale om anmeldelsespligtigt blandet affald, uanset om den ene affaldstype kun er til stede i begrænset omfang. Østre Landsret henviste endvidere til, at det var et bevidst valg fra Eurec A/S' side at presse bøjlerne sammen med papet, og at papet allerede af den grund ikke kan anses for forurening.

Eksempler fra retspraksis - sammenblanding

*Landbrugsplast-
dommen*

Seneste sag: HJM Recycling dømt for overtrædelse af anmeldepligten pga. sammenblanding

Metalskrot B1010 blandet med bilskrot B1250. Bilskrottet udgjorde under 1% af det samlede læs, men var bevidst blandet sammen. Under de omstændigheder nåede Retten i Næstved frem til, at der var anmeldepligt.

Opgavefordeling mellem myndigheder

Tilsyn

§ 14. **Kommunalbestyrelsen fører tilsyn** med, at forordningens bestemmelser og bestemmelserne i denne bekendtgørelse overholdes, jf. dog stk. 2 og 3.

Generelt tilsyn med import og eksport af affald

- Korresponderer med, at kommunen klassificerer affald (hvad er det der bliver eksporteret?)
- Korresponderer med, at kommunen fører tilsyn med affaldsbehandlende virksomheder (import)

Stk. 2. **Miljøstyrelsen** fører tilsyn med, at forordningens bestemmelser og denne bekendtgørelses bestemmelser om affald, der er **overført til Danmark** som bestemmelsesland, overholdes **på virksomheder, hvor godkendelseskompetencen** efter reglerne om godkendelse af listevirksomhed **er henlagt til Miljøstyrelsen**.

- Korresponderer med, at MST Virk fører tilsyn med visse affaldsbehandlende virksomheder (import)

Stk. 3. **Miljøstyrelsen** fører endvidere tilsyn med, at forordningens bestemmelser overholdes ved **transport** af affald, der er overført **til Danmark** som bestemmelsesland og affald bestemt til overførsel, hvor **Danmark er afsendelsesland** samt **transit af affald**.

- Hvor affaldet ikke er til stede på virksomheden. Udpegning af tilsynsmyndighed hvor ingen anden ville finde anvendelse.
- Transit vil altid være i bevægelse, aldrig "modtaget" på en dansk virksomhed.

Opgavefordeling mellem myndigheder, fortsat

Kommune kan:

- Vejlede om klassificering, fx under besøg på virksomheden
- Nedlægge forbud mod eksport af en bestemt mængde affald
- Klassificere affald, som er eksporteret (kommune er altid tilsynsmyndighed) og taget tilbage fra udlandet eller sendt tilbage af Miljøstyrelsens vejkontrol.

Miljøstyrelse kan:

- Klassificere affald, som undersøges på vejkontrol.
- Nedlægge forbud mod at fortsætte transporten.
- Give påbud til afsenderen om at opbevare affaldet og tilkendegive hvor, indtil undersøgelse er gennemført.
- Klassificere affald, som er undersøgt på kontrol, hvis MST følger med tilbage.
- Give danske virksomheder påbud om at tage tilbage til Danmark.
- Meddele tilladelse til at tage tilbage uden særskilt notifikation.

Overlap:

- Hvis affald sendes tilbage fra en vejkontrol (MST kan følge med tilbage, hvor også kommune er tilsynsmyndighed).
- Hvis to kommuner begge kan føre tilsyn (affald afsendt fra én kommunes område, affaldet befinder sig på en anden kommunes område).

Afsenderen kan:

- Vælge hvor oplagring skal foregå.
- Foreslå alternative måder at behandle affaldet på.

Hvem politianmelder ulovlige forhold?

I princippet enhver der synes der er sket noget ulovligt

Hvad hvis to myndigheder er uenige?

Dialog

Træf afgørelse

Procesrisiko

Sikring af bevis

**Ny dom ved Vestre Landsret, Genknus
& Kabell frifundet**

Bevis kun i form af billeder

Blandet læs

**Fremover: Mere fysisk bevis,
prøveoptagelse**

Andet?

